

Teories de la Comunicació

Codi: 103862
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2501935 Publicitat i Relacions Públiques	FB	2	1

Professor de contacte

Nom: Jaume Soriano Clemente
Correu electrònic: Jaume.Soriano@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Enric Marín Otto
Joan Manuel Tresserras Gaju

Prerequisits

No es requereixen coneixements específics diferents dels que s'assoleixen després de cursar el batxillerat.

Objectius

L'assignatura pertany a la matèria Comunicació del Grau de Publicitat i Relacions Públiques i està qualificada com a assignatura fonamental. Es considera que existeix una lògica progressiva entre tres de les cinc assignatures de formació bàsica de la matèria de Comunicació basada en una llarga experiència docent i estructurada de la següent manera:

1. Història de la Comunicació. Introdueix l'alumne en l'evolució històrica de la comunicació des dels primers fenòmens comunicatius fins a les experiències comunicatives actuals.
2. Estructura de la Comunicació. Presenta l'ecosistema comunicatiu, les seves dinàmiques i lògiques estructurals.
3. Teories de la Comunicació. Presenta i concreta les teories, escoles, autors i perspectives d'anàlisi de la comunicació.

Els objectius formatius generals de l'assignatura són que els alumnes identifiquin les principals teories del camp de la comunicació, les elaboracions conceptuals i els enfocaments teòrics que fonamenten el seu coneixement i el seu paper en la cultura. També és un objectiu desitjable de l'assignatura el d'afavorir la reflexió crítica sobre el paper dels mitjans de comunicació en la societat.

Competències

- Aplicar el pensament científic amb rigor.

- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar esperit crític i autocrític.
- Demostrar un coneixement adequat de la realitat sociocomunicativa de Catalunya en el context espanyol, europeu i mundial.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant a les llengües oficials (català i castellà) com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Usar una tercera llengua com a forma de treball i expressió professional en els mitjans de comunicació.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
3. Demostrar esperit crític i autocrític.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant a les llengües oficials (català i castellà) com en una tercera llengua.
6. Gestionar el temps de manera adequada.
7. Identificar els fonaments de les teories i de la història de la comunicació.
8. Interpretar i discutir textos de les principals teories de la comunicació i de la publicitat i les relacions públiques i exposar per escrit i en públic la síntesi de les seves anàlisis.
9. Relacionar l'anàlisi social i els impactes de les noves tecnologies de la comunicació.
10. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
11. Trobar el que és substancial i rellevant en documents sobre teoria, estructura i història de la comunicació en una tercera llengua.

Continguts

CLASSES TEÒRIQUES:

14-09-2017: Introducció i planificació del curs. Presentació del programa.

Del 21-09-2017 fins el 28-09-2017: Comunicació interpersonal.

Del 05-10-2017 fins el 26-10-2017: Comunicació mediàtica.

02-11-2017: Primer examen parcial.

Del 16-11-2017 fins el 23-11-2017: Comunicació mediàtica.

Del 30-11-2017 fins el 21-12-2017: Problemes actuals de la comunicació.

11-01-2018: Síntesi.

18-01-2018: Segon examen parcial.

25-01-2018: Activitats de reavaluació.

01-02-2018: Examen de reavaluació.

SEMINARIS:

14-09-2017: Planificació de les activitats del Seminari.

21-09-2017: Elecció i disseny del treball de curs. Posada en comú de propostes de treball, discussió sobre viabilitat i adaptació al programa.

28-09-2017: Lliurament de les propostes de treball de curs. Discussió sobre els temes i la realització dels treballs.

Des del 05-10-2017 fins el 26-10-2017: Comentari i discussió de lectures.

Lliurament d'un resum de seguiment del treball de curs sobre les lectures realitzades fins el moment

02-11-2017: Seguiment dels treballs de curs.

Des del 16-11-2017 fins el 14-12-2017: Comentari i discussió de lectures.

Lliurament dels treballs de curs

Des del 21-12-2017 fins el 11-01-2018: Comentari i discussió de lectures.

25-01-2018: Activitats de reavaluació.

Metodologia

L'aprenentatge estarà basat en classes magistrals, discussió a classe, lectures, tutories i realització de treballs i proves. Es fomentarà la capacitat d'anàlisi crítica i de reflexió.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	34	1,36	5, 7, 8, 9
Seminaris	17	0,68	5, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Proves avaluables	3	0,12	1, 2, 3, 6
Tutories	3	0,12	4, 10
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i lectures orientades	75	3	4, 5, 6, 8, 11
Treballs individuals i/o en equip	18	0,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11

Avaluació

1. Avaluació d'alumnes de primera matrícula:

Tots els alumnes de primera matrícula hauran d'acollir-se al sistema d'avaluació contínua. Podran optar per una de les dues modalitats següents: 1.1) avaluació contínua amb realització de dos exàmens parcials, treball individual de curs i participació als seminaris; 1.2) Avaluació contínua amb realització d'un examen final, treball individual de curs i participació als seminaris.

Els alumnes que hagin decidit avaluar-se per la modalitat 1.1. hauran de comunicar-ho al professor abans del 19 d'octubre de 2017.

Els requeriments per a aprovar l'assignatura són els següents:

1.1. Avaluació contínua -modalitat dues proves avaluable- + treball individual de curs + participació al seminari

1.1.1. Realització de dos exàmens parcials tipus test (60% de la nota final) (2 de novembre de 2017 i 18 de gener de 2018, respectivament) que es referiran al conjunt de les lectures del curs, a les explicacions i debats duts a terme a les classes i als seminaris.

Cadascun dels exàmens parcials comprendrà el període de temes i lectures corresponent: primer examen parcial, del 14 de setembre fins el 26 d'octubre de 2017; segon examen parcial, del 2 de novembre de 2017 fins l'11 de gener de 2018.

1.1.2. Realització d'un treball individual (30% de la nota) en el seminari de l'assignatura. El treball individual serà un assaig acadèmic sobre un tema d'actualitat aparegut per primer cop als mitjans de comunicació amb data posterior a l'inici de curs i desenvolupat des de la perspectiva de les teories analitzades en el marc de l'assignatura. El/la professor/a de seminari aprovarà, o no, la proposta d'assaig acadèmic presentada per l'alumne/a el dia 28 de setembre com a màxim, i, si cal, assenyalarà les indicacions necessàries per a la reformulació del projecte. Igualment, el professor/a de seminari s'encarregarà de tutoritzar la realització del treball durant el curs.

El treball individual de curs s'avaluarà mitjançant la rúbrica basada en els següents criteris:

Introducció (fins a 1 punt);

Aplicació correcta de la teoria (fins a 2 punts);

Cos de l'argumentació (fins a 1 punt);

Conclusions (fins a 2 punts);

Redacció i estil (fins a 1 punt);

Fonts (fins a 1 punt);

Referències (fins a 1 punt);

Originalitat (fins a 1 punt).

Data de lliurament del treball: 14 de desembre de 2017.

1.1.3. Participació al seminari (10% de la nota final). Al seminari es realitzarà la discussió i debat dels articles de lectura obligatòria. Aquestes lectures estan planificades per a afavorir l'aprenentatge de l'alumne i seran, juntament amb el contingut de les classes teòriques, un dels eixos principals de les proves de l'assignatura.

Qualificació final

Cada alumne/a haurà de realitzar, com a mínim, els dos exàmens parcials i el treball individual de curs (seminari). Per aprovar l'assignatura cal haver superat **obligatòriament** cadascun dels dos exàmens parcials. En aquest cas, la qualificació final de les proves serà la mitjana de les dues notes (60% de la nota de l'assignatura). Si un dels exàmens està suspès no farà mitjana amb l'altre examen ni amb la resta de qualificacions, la nota final de l'assignatura serà la de l'examen suspès. En cas que l'alumne no es presentia

un dels dos exàmens parcials la nota final serà «No avaluable». Si un dels exàmens està suspès i l'altre és "No avaluable" la qualificació final serà la de l'examen suspès.

Pel que fa al treball individual de curs, en cas que un alumne/a no tingui aprovada la proposta, o no la presenti, es considerarà com «No avaluable». Atès que l'assignatura té un model d'avaluació continuada per als alumnes de primera matrícula el «No avaluable» en el seminari suposarà també un «No avaluable» en l'assignatura.

La nota final, com anteriorment s'ha detallat, serà el resultat de:

-Proves avaluables: 60%

-Treball de curs: 30%

-Participació als seminaris: 10%

1.2. Avaluació contínua -modalitat una prova final- + treball individual de curs + participació al seminari:

1.2.1. Realització d'una prova final tipus test (60% de la nota final) (18 de gener de 2018) que es referirà al conjunt de les lectures del curs, a les explicacions i debats duts a terme a les classes i seminaris. La prova final es referirà al conjunt de temes i lectures de tot el curs, des del 14 de setembre de 2017 fins l'11 de gener de 2018).

1.2.2. Realització d'un treball individual (30% de la nota final) en el seminari de l'assignatura. Els requisits de presentació, lliurament i avaluació del treball seran com s'especifica a l'apartat 1.1.2.

1.2.3. Participació al seminari (10% de la nota final). L'organització i funcionament del seminari serà com s'especifica a l'apartat 1.1.3.

Qualificació final

Cada alumne/a haurà de realitzar la prova final i el treball individual (seminari). Per aprovar l'assignatura cal haver superat obligatòriament la prova final. Si l'examen està suspès no farà mitjana amb la resta de qualificacions, la nota final de l'assignatura serà la de l'examen suspès. En cas que l'alumne no es presenti a la prova final, la nota final de l'assignatura serà "No avaluable".

Pel que fa al treball individual de curs, en cas que un alumne/a no tingui aprovada la proposta, o no la presenti, es considerarà com "No avaluable". Atès que l'assignatura té un model d'avaluació continuada per als alumnes de primera matrícula el "No avaluable" en el seminari suposarà també un "No avaluable" en l'assignatura.

La nota final serà el resultat de la ponderació que s'indica a l'apartat 1.1.

2. Avaluació d'alumnes de segona o més matrícules:

Els alumnes de segona o més matrícules podran adscriure's a **una** (excloent les altres dues) de les següents modalitats d'avaluació:

2.1. Avaluació contínua -modalitat dues proves avaluables + treball individual de curs + participació al seminari-. Els alumnes seguiran el mateix procediment d'avaluació explicat a l'apartat 1.1 i ho hauran de comunicar per correu electrònic al professor abans del 28 de setembre de 2017. Els requisits per a aprovar l'assignatura són els mateixos que els especificats a l'apartat 1.1.

Qualificació final

Seguirà el mateix procediment explicat a l'apartat 1.1.

2.2. Avaluació contínua -modalitat una prova avaluable + treball individual de curs + participació al seminari-. Els alumnes seguiran el mateix procediment d'avaluació explicat a l'apartat 1.2 i ho hauran de comunicar per correu electrònic al professor abans del 28 de setembre de 2017.

Qualificació final

Seguirà el mateix procediment explicat a l'apartat 1.2.

2.3. Prova de síntesi dividida en dos exàmens parcials. Els alumnes de segona matrícula o més podran optar a l'avaluació mitjançant una prova de síntesi o examen final, d'acord amb l'article 117.2 de la Normativa acadèmica de la UAB aplicable als estudiants universitaris regulats de conformitat amb el Reial Decret 1393/2007, de 29 d'octubre, modificat pel Reial decret 861/2010 de 2 de juliol. Els alumnes que optin per aquesta modalitat podran assistir a les classes de teoria i als seminaris tenint en compte que el seu sistema d'avaluació serà la realització de la prova de síntesi en dos exàmens parcials tipus test (2 de novembre de 2017 i 18 de gener de 2018). És a dir, no podran ser avaluats dins del seminari ni per realització de treballs ni per altres activitats. Els alumnes que optin per aquesta via ho hauran de comunicar al professor responsable abans del 19 d'octubre de 2017.

Qualificació final

Per aprovar l'assignatura cal haver superat **obligatòriament** els dos exàmens parcials. Si un dels exàmens està suspès no farà mitjana amb l'altre examen, la nota final serà la de l'examen suspès. En cas que l'alumne no es presenti a un dels exàmens parcials la nota final serà "No avaluable". Si un dels exàmens està suspès i l'altre és "No avaluable" la qualificació final serà la de l'examen suspès.

2.4. Prova final de síntesi. Els alumnes de segona matrícula o més podran optar a l'avaluació mitjançant una única prova de síntesi, segons s'ha explicat a l'apartat anterior, 2.3. Els alumnes que optin per aquesta modalitat podran assistir a les classes de teoria i als seminaris tenint en compte que el seu sistema d'avaluació serà la realització d'una única prova de síntesi, tipus test (18 de gener de 2018). És a dir, no podran ser avaluats dins del seminari ni per realització de treballs ni per altres activitats.

Qualificació final

La qualificació dels alumnes adscrits al sistema d'avaluació d'una prova final serà la qualificació de la prova final.

3. Activitats de reavaluació:

D'acord amb les instruccions dels sistemes de recuperació, aprovades per la Junta de Facultat de Ciències de la Comunicació amb data 5 de maig de 2016, es programarà un examen de reavaluació (1 de febrer de 2018). Es podran presentar els següents alumnes:

3.1. Alumnes de primera matrícula o més adscrits al sistema d'avaluació contínua -modalitat dues proves avaluables- + treball individual de curs + participació al seminari. Podran recuperar un o els dos exàmens suspesos amb nota de tres o superior.

3.2. Alumnes de primera matrícula o més adscrits al sistema d'avaluació contínua -modalitat una prova avaluable + treball individual de curs + participació al seminari-. Podran recuperar l'examen final si està suspès amb una nota de tres o superior.

3.3. Alumnes de segona o més matrícules adscrits al sistema de prova de síntesi dividida en dos exàmens parcials. Podran recuperar els dos exàmens parcials si estan suspesos amb una nota de tres o superior.

3.4. Alumnes de segona o més matrícules adscrits al sistema de prova final de síntesi. Podran recuperar l'examen final si està suspès amb una nota de tres o superior.

4. Opcions per pujar la qualificació:

4.1. Els alumnes que hagin optat per l'avaluació contínua i hagin aprovat les proves avaluables poden presentar-se a l'examen de reavaluació per pujar la nota (1 de febrer de 2018). Ho poden fer presentant-se a pujar la qualificació d'un o dels dos exàmens parcials, o bé l'examen final. En tot cas l'alumne/a haurà d'assumir-ne els resultats, tant si són positius com si són negatius. En la qualificació final es tindrà en compte la nota de l'examen de reavaluació. Si s'han aprovat els exàmens de reavaluació la mitjana entre les dues

proves es farà tenint en compte la nota de l'examen o exàmens de reavaluació. Si un dels exàmens de reavaluació està suspès la nota final serà la de l'examen suspès. Si un dels exàmens de reavaluació està suspès i l'altra és "No avaluable", la nota final serà la de l'examen suspès.

4.2. Els alumnes de segona o tercera matrícula que hagin optat pel sistema d'avaluació final i hagin aprovat, també tindran l'opció de presentar-se a l'examen de reavaluació per apujar la nota (1 de febrer de 2018). Ho podran fer presentant-se a un o als dos exàmens parcials, o bé a l'examen final. En tot cas, l'alumne/a haurà d'assumir-ne els resultats, tant si són positius com negatius. En la qualificació final es tindrà en compte la nota de l'examen de reavaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació a seminaris	10%	0	0	3, 4, 5, 8, 10, 11
Proves avaluable	60%	0	0	5, 6, 7, 8, 9, 11
Treball de curs	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

Bibliografia de consulta

Adorno, T. W., i Horkheimer, M. (2005) [1944]. *Dialéctica de la ilustració*, Madrid, Editorial Trotta.

Andrejevic, M. (2009). *Critical Media Studies 2.0: an interactive upgrade*. *Interactions: Studies in Communication and Culture*, 1, (1), 35-50.

Austin, J. L. (1971). *Palabras y acciones: Cómo hacer cosas con palabras*. Barcelona: Paidós. [Ed. original: 1962]

Curran, J., Morley, D., i Walkerdine, V. (eds.) (1998). *Estudios culturales y comunicación. Análisis, producción y consumo cultural de las políticas de identidad y el posmodernismo*. Barcelona: Paidós. [Ed. original: 1996]

Gill, R. (2009) *Beyond the 'Sexualization of Culture' Thesis: An Intersectional Analysis of 'Sixpacks', 'Midriffs', and 'Hot Lesbians' in Advertising*. *Sexualities*, Vol. 12 (2), p. 137-160.
<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1363460708100916>

Goffman, E. (2009). *Presentación de la persona en la vida cotidiana*. Buenos Aires: Editorial Amorrortu. [Ed. original: 1959]

Hovland, Carl I.; Lumsdaine, Arthur A.; i Sheffield, Fred D. (1985) "Efectos a corto y a largo plazo en el caso de los films de "orientación" o propaganda". A: M. De Moragas (Ed.) (1985): *Sociología de la comunicación de masas. II Estructura, funciones y efectos*. Barcelona: Gustavo Gili, 1985, 111-26. [Ed. original: 1949]

Jay, M. (1974). *La imaginación dialéctica. Historia de la Escuela de Frankfurt y el Instituto de Investigación Social (1923-1950)*. Madrid: Taurus Ed. [Ed. original: 1973]

Joas, Hans (1990) "Interaccionismo simbólico" Dins Giddens, A.; Turner, J. (eds.) *La teoría social hoy*, p. 112-157. Madrid, Alianza [Edició original: 1987]

Katz, E., Blumler, J. G., i Gurevitch, M. (1986). *Usos y gratificaciones de la comunicación de masas*. Dins Moragas, M. (ed.), *Sociología de la comunicación de masas. II. Estructura, funciones y efectos*, p. 127-171. Barcelona: Gustavo Gili, 2a ed. [Ed. original: 1974]

Kelley Reardon, Kathleen 1983 *La persuasión en la comunicación: teoría y contexto*, Barcelona, Paidós

- Knapp, M. L. (1985). La comunicación no verbal. El cuerpo y el entorno. Barcelona: Paidós Comunicación. [Ed. original: 1980]
- Lasswell, H. D. (1986). Estructura y función de la comunicación en la sociedad". Dins Moragas, M. (ed.), Sociología de la comunicación de masas. II. Estructura, funciones y efectos, p. 5168. Barcelona: Gustavo Gili, 2a ed. [Ed. original: 1948]
- Lazarsfeld, . F., i Merton, R. K. (1986). Comunicación de masas, gustos populares y acción social organizada. Dins Moragas, M. (ed.), Sociología de la comunicación de masas. II Estructura, funciones y efectos, p. 2249. Barcelona: Gustavo Gili, 2a ed. [Ed. original: 1948]
- Maiso, J. (2011). Continuar la crítica de la industria cultural. Constelaciones. Revista de teoría crítica, 3, 322-330. <http://constelaciones-rtc.net/article/view/765/818>
- Moragas, M. (2011). Interpretar la comunicación. Barcelona: Gedisa.
- Morley, D. (1996). Televisión, audiencias y estudios culturales. Buenos Aires: Amorrortu. [Ed. original: 1992]
- Noelle-Neumann, E. (1993). La espiral del silencio. La opinión pública y los efectos de los medios de comunicación. Comunicación y Sociedad, Vol. VI, Núm. 1-2, 9-28. http://www.unav.es/fcom/comunicacionsociedad/es/articulo.php?art_id=226
- Noëlle-Neumann, E. (1995). La espiral del silencio. Opinión pública: nuestra piel social. Barcelona: Paidós. [Ed. original: 1984]
- Raymond, J. i Stefanone, M. (2016). The Desire for Fame: An Extension of Uses and Gratifications Theory. Communication Studies, vol. 67(4), p. 399-418. <https://www.buffalo.edu/content/dam/cas/communication/files/Stefanone/rui%202016.pdf>
- Sabre, Maria Elisa (2011). Implicación y encuadre como factores de eficacia en los mensajes publicitarios de las ONG. Comunicación y Sociedad, vol 24, (1), p. 269-301. https://www.unav.es/fcom/communication-society/es/resumen.php?art_id=388
- Smythe, Dallas (1983) "Las comunicaciones: "Agujero Negro" del marxismo occidental". A Giuseppe Richeri (ed.) La televisión: entre servicio público y negocio, G. Gili, Barcelona, pàgs: 71-104.
- Stevenson, Nick 1998 Culturas mediáticas: teoría social y comunicación masiva, Buenos Aires, Amorrortu.
- Thompson, John B. 1998 Los media y la modernidad: una teoría de los medios de comunicación, Barcelona, Paidós.
- Thompson, J. B. (2005). The New Visibility. Theory, Culture & Society, 22 (6): 31-51. <http://tcs.sagepub.com/cgi/content/abstract/22/6/31>
- Walsh, M. J. i Baker, S. A. (2017). The Selfie and the transformation of the public-private distinction. Information, Communication & Society, Vol. 20(8). <http://www.tandfonline.com/are.uab.cat/doi/full/10.1080/1369118X.2016.1220969>
- Watzlawick, P., Beavin, J. H., i Jackson, D. D. (1985). Teoría de la comunicación humana: interacciones, patologías y paradojas. Barcelona: Herder. [Ed. original: 1967]
- Wolf, Mauro 1996 La investigación de la comunicación, Barcelona, Paidós.
- Ytreberg, E. (2016). Towards a historical understanding of the media event. Media, Culture & Society, Vol. 39(3), 309-324. <http://journals.sagepub.com/are.uab.cat/doi/full/10.1177/0163443716643155>